

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. Vtrum Visio Dei tantùm sit speculatiua, an etiam practica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

ARTICVLVS V.

Utrum Beatitudo sit operatio intellectus speculatiui an practici?

27 **C**onclusio est, Beatitudo magis consistit in operatione intellectus speculatiui, quam practici. Vbi aduerte, illud *magis*, non significare beatitudinem patriae consistere etiam in operatione intellectus practici; hoc enim verum non est: nam beatitudo ita consistit in visione Dei speculatiua, vt cognitio practica non sit pars essentialis beatitudinis. Tantum ergo significatur quandam beatitudinem, scilicet imperfectam, qualis haberi potest in hac vita, consistere secundario in operatione intellectus practici, cuius est dirigere operationes & moderari passiones, vt recte exponit Conradus, idq; patet ex fine Corporis.

Conradus.

DVBIVM I.

Utrum visio Dei tantum sit speculatiua an etiam practica?

28 **N**Otandum hic, Scotum in 1. quaest. 4. Prologi, exultimare omnem cognitionem esse practicam, quae antecedit operationem voluntatis, eamque aliquo modo dirigit, vel quae mouet voluntatem ad illam. Vnde vult Theologiam esse practicam scientiam, etiam vt versatur circa mysterium Trinitatis & perfectiones diuinas; quia horum cognitio apta est voluntatem mouere & dirigere. Quare iuxta eius sententiam visio beatifica vt versatur circa diuinam essentiam, practica cognitio erit. Quare sententia in re non peccat, sed recedit ab usitato modo loquendi, iuxta quem, cognitio practica ea dumtaxat dicitur, quae immediate versatur circa nostras actiones tanquam circa obiectum, ostendendo illas esse agendas vel omittendas, vel modum agendi. Quo posito

Iuxta communem sententiam.

Visio beatifica est simul speculatiua & practica.

Respondeo, Visionem beatificam simul esse contemplatiuam & practicam formaliter, sed quatenus se extendit ad diuersa obiecta, ita tamen vt primario sit speculatiua, secundario practica.

Quod sit speculatiua, patet; quia est cognitio Dei, & increatae ipsius perfectionis, quae non potest fieri.

Quod practica, Probatur; Quia visione beatifica beati non solum cognoscunt perfectiones diuinas, sed etiam omnes regulas suarum operationum, & omnia quae ipsis agenda sunt, saltem in genere; vt, se debere summe Deum diligere, venerari, in omnibus obedire, semper laudare, &c. quae iudicia sunt practica. Hinc ulterius patet visionem hanc, quatenus beatifica, esse solum speculatiuam; quia vt beatifica, versatur solum circa bonum increatum, quod non cadit sub praxim. Deinde, quia non est practica nisi vt versatur circa operationes, quae pertinent ad ordinem creaturarum, quarum cognitio est extra ordinem beatitudinis.

Sed quatenus est beatifica, est solum speculatiua.

Dices Primò; Ad rationem beatitudinis requiritur amor & gaudium: sed ad haec requiritur cognitio practica quae immediate versetur circa illas operationes: ergo &c.

Respondeo, Negando minorem: Nam hi actus sequuntur ex nuda cognitione speculatiua quae Deus cognoscitur vt summum bonum suum, & summum bonum nostrum. Ratio est; quia isti actus ex clara cognitione Dei sequuntur necessario; ipsaque natura voluntatis est determinata ad illos, hoc ipso, quo obiectum proponitur. Cognitio practica vt summum tunc necessaria est, quando voluntas posita cognitione obiecti, non est per se ad eius amorem determinata: tunc enim vt seipsam determinet, videtur debere cognoscere aliquo modo suum actum, & an hic & nunc sit conueniens illum elicere, quae cognitio est practica. Verum si quis bene consideret, neque tunc semper cognitio practica est necessaria. Nam nuda cognitio speculatiua obiecti boni vel mali sufficit vt voluntatem alliciat vel auertat; vt infra patebit.

Ad amorem & gaudium non est necessaria cognitio practica.

Dices Secundò, Vt visio esset simul practica & speculatiua, oporteret in ea contineri varia iudicia: atqui hoc repugnat ipsius simplicitati, ergo &c.

Respondeo, Visionem posse comparari vel ad diuinitatem, vel ad ea quae in diuinitate eminenter continentur.

Respectu diuinitatis, continet tantum vnum iudicium ex parte rei, quo cognoscitur diuinitas sicuti est in seipsa. Vnde sicuti ex parte rei inter attributa diuina non est distinctio; ita neque est distinctio cognitionum seu iudiciorum in visione. Cum hoc tamen stat primò, quod visio formaliter sit iudicium quo iudicant Deum esse Vnum, Trinum, Omnipotentem, Aeternum, Summum bonum, summe diligendum, honorandum; id est, dignum summa dilectione & honore &c. quia sicut Deus est formaliter haec omnia absque distinctione quae sit ex parte rei: ita visio clara Dei, est formaliter horum omnium cognitio & iudicium absque distinctione quae sit ex parte rei. Secundò, cum hoc stat, quod in visione contineantur multa iudicia ratione distincta. Nam etsi à beatis non distinguantur respectu obiecti, distinguuntur tamen à nobis. Non enim possumus illam visionem concipere nisi comparando illam ad diuersa attributa, quae ratione à nobis distinguuntur; vel ad diuersas conceptiones nostras quibus Deum cognoscimus, quibus illa visio eminenter aequipollet.

Visio ut sit iudicium extendit ad diuinitatem, continet solum vnum iudicium.

Respectu vero eorum quae in diuinitate videntur, potest continere plura iudicia aliquo modo ex parte rei distincta, quae ex vi visionis sequuntur circa secundaria obiecta. Et hac ratione visio illa non est omnino simplex. Sed hoc nihil refert: sufficit esse omnino simplicem respectu diuinitatis, quae est obiectum primum. Itaque fatemur non esse omnino simplicem quatenus est intellectio speculatiua respectu Dei, & practica respectu notarum actionum. Verum hac de re plura in 1. parte q. 12.

Visio Dei, ut extendit se ad obiecta creata eminenter in Deo contenta, non est omnino simplex.